

አግድም ያደገው የጎሳ ፖለቲካችን! (ክፍል አንድ)

አስራ ሰባት አመት በበረሃ የተመላለሰው ህወሃት/ኢህአዴግ የተራበውን ስልጣን በእጁ ካደረገበት 1983 ዓ.ም ወዲህ በሃገራችን ሁለመና የኖኘው የጎሳ ፖለቲካ አሁን አሁን 'መጨረሻችን ምን ይሆን?' የሚያስብል አሳሳቢ ደረጃ ላይ ደርሷል። ጎረቤት ሱማሌን ዝንጀሮ ያየው ክምር ያስመሰለው፣ ደቡብ ሱዳንን የዋይታ ምድር ያደረገው፣ ሩዋንዳን ከልብ የማይወጣ ፀፀት ያሸከመው የጎሳ ፖለቲካ እኛም ቤት አግድም እያደገ ነው። የጎሳ ፖለቲካችን አግድም አደግነት በገለጫው ብዙ ነው።

አያት ቅድም አያቶቻችን ኢትዮጵያ የተባለችውን ሃገር ከነክብሯ ለመጭው ትውልድ ለማስረከ ያደረጉትን ከአእምሮ በላይ የሆነ ክቡር እና ድንቅ መስዕትነት ማቃለል፣ ማሳነስ፣ ማጣጣል ወይም ሌላ ትርጉም መስጠት የጎሳ ፖለቲካችን አግድም አደግነት ሁነኛ መገለጫ ነው። የኢትዮጵያ ህዝብ ሁሉ ተጠራርቶ ለሃገሩ ነፃነት ሲል የሞት ገበያ ላይ የዋለበትን የአድዋ ድል በማክበር ፋንታ የጎሳ ፖለቲካ የለከፋቸው የእኛ ወንድም እህቶች የራሳቸውን አሞሌ ሊያቃልሉ ይታጠቃሉ። ግማሾቹ 'የአድዋ ድል ከሁለት ጨቋኝ አንዱን የመምረጥ ጉዞ ነበር እንጂ የኢትዮጵያ ህዝብ የነፃነት ጣዕምገብቶት ያደረገው አልነበረም' ሲሉ ሌሎቹ 'የአድዋ ድል ባይኖር ኖሮ ኤርትራዊያን ሆድ ብሷቸው አይገነጠሉም ነበር' ይላሉ። ሌላው የባሰበት ደግሞ 'የአድዋ ድል የአፄ ምኒልክን ጨቋኝነት የጋረደ ክፉ ጥላ ነው' ባይ ነው።

የጎሳ ፖለቲካችን አግድም ማደግ ሌላ መገለጫ ብዙ ዋጋ የተከፈለበትን ኢትዮጵያዊ ብሄርተኝነትን ቀላል እና ርካሽ በሆነ የማህበራዊ ሚዲያ ሆይ ሆይታ ብቻ ድምጥማጡን ለማጥፋት ከንቱ መፋተር ነው። ብዙዎች የሞቱለትን፣ እልጮች በኢህአዴግ እስር ቤት አሳር መከራ የሚያዩለትን ኢትዮጵያዊ ብሄርተኝነት ማጓጠጥ፣ ዋጋውን ማቃለል፣ አመጣጡን አኮሰሶ የፈረደበት የአማራ ህዝብ ብቻ ንብረት ማድረግ ከጀማሪ የማህበራዊ ሚዲያ ፖለቲከኛ እስከ ፕሮፌሰር ተብየ የአሮሞ አክራሪ ብሄርተኞች የሚላዘን የማይቀየር ችኮ ሙዚቃ እየሆነ መጥቷል። ኢትዮጵያዊነትን መጥላትም ሆነ መካድ የማንኛውም ግለሰብ መብት ሆኖ ሳለ 'ኢትዮጵያዊ የሚባል ማንነት የለም' ማለት ግን 'እኔ ያልሆንኩት እና ያልወደድኩት ነገር ህልውና የለውም' እንደማለት ያለ ራስን ያለመግዛት ምልክት ነው። እነዚህ ሰዎች ቆምኩለት የሚሉትን ጎሳ ማንነት በተመለከተ አሉታዊ ለመሰላቸው ነገር ሁሉ እንደሚታመሙት እንደዛው እነሱ በኢትዮጵያዊ ብሄርተኝነትን ላይ ክፉ ደግ ሳይመርጡ አፋቸውን ሲያላቅቁ ራሱን ከኢትዮጵያዊ ዜግነት ብቻ ጋር ያጋመደውን ዜጋ ሁሉ እንደሚያሳምሙ ማወቅ አለባቸው። የስሜት

ፈረስ በጋለባቸው ቁጥር በኢትዮጵያዊ ብሄርተኝነት ላይ የመደንፋት ሙብቱ እንደሌላቸውም ማወቅ አለባቸው። እስከ ሽበት ሽምግልና የተማሩት ትምህርት ሌላው ቢቀር ይህን ሊገልፅላቸው ግድ ነው።

ረዘም ያለ ዘመን እንደማስቆጠሩ ቆምኩለት ለሚለው የኦሮሞ ህዝብ ይህ ነው የሚባል ተግባራዊ ነጥብ ማስቆጠር ያልቻለው የኦሮሞ ብሄርተኞች እንቅስቃሴ የተሳካለት ነገር ቢኖር ማናቸውንም የመገናኛ ዘዴዎች ተጠቅሞ ጩኸት ማበርከቱ ላይ ነው። የጩኸቱ ማድመቂያ ደግሞ የኦሮሞ ህዝብ በኢትዮጵያ ላይ ያለው የብዙሃንነት ነገር ነው። ተግባር ይበልጥ በሚሰምርባት በዚች አለም ተግባሩ ላይ እምብዛም የሆኑት የኦሮሞ ብሄር ፖለቲካ አቀንቃኞች 'ብዙሃን ነን' የሚለውን ትርክታቸውን ተንተርሰው ብዙ ይተልማሉ። መገንጠሉን ይሞክራሉ! ለዚህም ቻርተር ከትበው ወገናችን ያሉትን ብቻ ታዳሚ ያደረጉ፣ አስገራሚ ንግግር የተደረገባቸው ተከታታይ ዝግ ስብሰባዎች ያደርጉ ይዘው ነበር።

የእነዚህ ስብሰባዎቹ ተፈጥሮ፣ የተብላሉባቸው ሃሳቦች፣ የመግለጫዎቹ ይዘት የብሄር ፖለቲካችን አካሄድ የደረሰበትን እንዳይሆን የሆነ ጉዞ አመላካች ነበሩ። በስደት ላይ ያሉ የኦሮምኛ ቋንቋ ተናጋሪዎች ብቻ ተሰብስበው 'ኢትዮጵያን አፈራርሰን የኦሮሚያ ሪፐብሊክን እንገነባለን፤ የኦሮሚያን ሪፐብሊክ መገንቢያው ብቸኛው ወለልለም የኢትዮጵያ ፍርስራሽ ነው' ተብሎ ሲታወቅ 'በሃገርቤት ያለውም ሆነ በስደት ያለ ነገር ግን በስብሰባው ያልታደመ ኢትዮጵያዊነቱን የሚወድ ኦሮሞ የለም ወይ?' ብሎ ለማሰብ የጎሳ ፖለቲካው አግድም አደግነት አይፈቅድም። በዚህ ጉደኛ ስብሰባ በአይን የሚታይ ወታደር በሌለበት፣ ስለትጥቅ ትግል ቀደም ብሎ ባልተነሳበት ሁኔታ ባለ አራት ወታደራዊ እዝ ጣቢያዎችም እንደሚዋቀሩ ታውጆ፣ ለሰላማዊ ትግል የሚታሰር የሚፈታውን አቦ በቀለ ገርባን የወታደራዊ እዞቹ ራስ አድርጎ ሲሾም ቢያንስ በኢህአዴግ እስርቤት ላለው አቶ በቀለ ገርባ ሌላ የክስ አንቀፅ ማዋጣት እንደሆነ ለማሰብ የጎሳ ፖለቲካችን ደመነፍሳዊ ሩጫ ስክነት አይሰጥም። ተግባሩ ላይ ቄሱም ዝም መፅሃፉም ዝም ሆነ እንጅ በዛ ሰሞን 'ኦሮሚያ የራሷ ወታደራዊ ሃይል ኖሯት ነው ከሌሎች ኢትዮጵያዊያን ጋር መነጋገር ያለባት፣ ሌሎቹን ክልሎችም የምንመክረው ይህንኑ ነው' ብሎ ነበር የወታደራዊ እዙ ምክትል ተደርጎ የተሰየመው አቶ ጃዋር መሐመድ።

የ "ብዙሃን" እና "ታላቅ ህዝብነት" ተረክ

የአሮሞ ብሄርተኝነትን የሚያቀናጅ ልሂቃን ፍላጎት ለዘብ ሲል አሮሞ የገነነባት ኢትዮጵያን መመስረት አለያም አሮሚያን ገንጥሎ የአሮሚያ ሪፐብሊክን መመስረት እንደሆነ ከንግግራቸው መረዳት ቀላል ነው። የዚህ ክርክር መነሻ አንድም የአሮሞ ህዝብ በኢትዮጵያ ታሪክ ውስጥ ሲበደል ኖሯል የሚል ሲሆን ሌላም የአሮሞ ህዝብ በሃገሪቱ የሚይዘው የቁጥር ብዙሀነት እና በክልሉ ይገኛል የተባለው ግዙፍ የተፈጥሮ ሃብት ነገር ነው። እነዚህ ክርክሮች ጥያቄ አያጣቸውም።

የአሮሞ ዘውጌ ብሄርተኝነት አቀንቃኝ ልሂቃን የአሮሞ ህዝብ በኢትዮጵያ ታሪክ ውስጥ ያለው ድርሻ መበደል የበዛበት እንደሆነ እርግጠኞች በመሆናቸው የቂም ፖለቲካ በማፋፋሙ ላይ ይበረታሉ። የሰፈነባቸው የተበዳይነት ስነ-ልቦና በራሳቸው በኩል እንደ እምቢቃቅላ ህፃን ሁሉም እንዲያባብላቸው የመፈለግን ዝንባሌ ሲያላብሳቸው በሌላው ላይ (በተለይ በኢትዮጵያ ብሄርተኝነት አቀንቃኞች ላይ) ደግሞ የፈለጉትን ክፉ ደግ የመናገር መብት ያላቸው አድርጎ እንዲሰማቸው አድርጓቸዋል። የአሮሞ ህዝብ በኢትዮጵያ ታሪክ ውስጥ ያለው ድርሻ መበደል ብቻ ነው የሚሉ አሳቢዎች ይህንኑ ባይተዋርነታቸውን የሚደግፍላቸው ከሚመስላቸው ቦታ እመር ብለው ታሪክን ይተርካሉና የአሮሞ ህዝብ በኢትዮጵያ ታሪክ ውስጥ ወራሪ ሆኖ የቆየበትን ዘመን ባላየ ያልፉታል። ይህ እንደዋዛ የሚያልፉት የታሪክ እውነታ ግን አሁን ብዙሃን ነን ለሚለው ተረካቸው መሰረት የጣለ በመሆኑ እነሱ እንደሚፈልጉት በሽፍንፍን መታለፍ የሌበት ነገር ነው።

የአሮሞ ህዝብ የሰፈረበት መሬት የኢትዮጵያን አብዛኛ ክፍል የሚይዝ እንደሆነ ጠቅሰው፣ ክልሉ የያዘው የተፈጥሮ ሃብትም አያሌ እንደሆነ ተናግረው 'ታላቅ ህዝብ ነንና የኢትዮጵያን ሁለመና መዘወር አለብን' ለሚሉ የአሮሞ መብት አቀንቃኞች መቅረብ ያለበት ወሳኝ ጥያቄ እድሜ አለሙን ሲበደል ኖረ የሚሉት የአሮሞ ህዝብ አሁን የሚኖርበትን ሰፊና ለም መሬት የያዘው እንዴት ነው? የሚለው ነው። መልሱ የታወቀ ቢሆንም ለመድገም ያህል በመካከለኛው ዘመን ማብቂያ አካባቢ በአሮሞ ማህበረሰብ ዘንድ በተከሰተው የህዝብ ቁጥር መጨመር የተነሳ የአሮሞ ህዝብ ሃይልን ተጠቅሞ በተለያዩ አቅጣጫ ባደረገው በግዝፈቱ በአፍሪካ ጭምር በሚነሳ መስፋፋት ነው። በመስፋፋት የተያዘን መሬት ይዘውት እንደ ተወለዱት የአካል ክፍል የራስ ብቻ አድርጎ፣ መሬቱ በያዘው የተፈጥሮ ሃብት ሲኩራሩ፣ 'ብዙሃንነት ያለኝ በመሆኔ የሃገሪቱን ሁለመና ካልዘወርኩ እገነጠላለሁ' ሲባል ታሪክን ወደኋላ ቆጥሮ የአሮሞ ህዝብ ወደዚህ መሬት ከመስፋፋቱ በፊት መሬቱ ላይ እንኖር ነበር የሚሉ ሌሎች ህዝቦች ክርክር ቢያነሱ ለመልሱ መዘጋጀት ያስፈልጋል።

ሌላው ጉዳይ የአሮሞ ህዝብ በመስፋፋት የያዘው መሬት የራሱ ንብረት ነው የሚሉ የአሮሞ ብሄርተኝነት አቀንቃኞች የአሮሞ ህዝብ በመካከለኛው ዘመን እንዳደረገው ባለ መስፋፋትም ሆነ በተለያዩ መንገድ አሮሚያ ላይ ሰፍረው የሚኖሩ አሮሞ ያልሆኑ ህዝቦችን ሲፈልጉ የሚያፈናቅሉ ሲሻቸውም ወደ ገደል የሚወረውሩ የመሆናቸው ነገር ነው። መስፋፋት ባለቤትነትን ካጎናፀፈና የአሮሞን ህዝብ በመስፋፋት የያዘው መሬት ባለቤት ዳደረገው ከአሮሞ ሌላ አሮሚያ ላይ የሰፈረ ህዝብ የሰፈረበት አካባቢ ባለቤት የማይሆነው ለምንድን ነው?! በአሮሚያ መገንጠል አለመገንጠል፣ በአሮሞ ልሂቃን የኢትዮጵያን ፖለቲካ በዋናነት የመዘወር አለመዘወር ለተተኪ አምባገነንነት ወንበር በመቋመጥ ዙሪያ ያለው ሃሳብ ሳይደመጥ እንዲጨፈለቅ የሚፈረድበት በየትኛው ዳኛ ነው?! አሮሞኛ ሳይናገር በአሮሚያ ክልል መገኘቱ ብቻ ወንጀል ሆኖ ወደገደል ያስወረወረው፣ ኮሽ ባለ ቁጥር ስጋት የሚወርሰው ባይትዋር የመሆኑ ነገር እንደትክክል የሚወሰደው እንዴት ባለ ፍርድ ነው?!

እዚህ ላይ ትልቅ ሃቅ ይፋለሳል! የአሮሞ ህዝብ በታሪክ አጋጣሚ በሃይል ተስፋፍቶ በሰፈረበት ለም መሬት ላይ ከተፈጥሮ ቱርፋት ላይ እየተጠቀመ፣ እንዳሻው እያመረተ መኖሩ አልበቃ ብሎ መሬቱን እስከመገንጠል መብት እንዳለው የሚከራከሩ ሰዎች ለሌላ ብሄር ሲሆን አሮሚያ ላይ ሰፍሮ መኖርን እንኳን ሊከለክሉ ሲቃጠቸው ሚዛናዊነታቸውን ያጣሉና በሌላው ብሄር ዘንድ እንደ ስጋት ቢቆጠሩ አይገርምም። አሁን አሁን ልጆቻቸው በአሮሚያ ክልል ባሉ የኒቨርሲቲዎች ሲመደቡ የሚያለቅሱ ወላጆች እየበረከቱ የመጡት ለዚህ ነው። 'አሮሞ ሲሞት ሌላው ለምን ዝም ይላል?' ለሚለው ጥያቄ ግማሽ መልስ ያለውም እዚህ አሳቤ ውስጥ ነው።

የአሮሞ ብሄርተኝነት አቀንቃኝ ዜጎች መበደል ስነ-ልቦና ለራስ በማዘኑ ላይ ብቻ አቁሞ አስቀርቷቸው ይሄን ሁሉ ሃቅ ተረጋግተው በሚዛናዊ የህሊና ፍርድ እንዳያዩት ሳያደርግ አልቀረም። ለዚህም ቢሆን ወሳኙ ነጥብ ፊውዳሊዝም ለረዥም ዘመን ተንሰራፍቶ በኖረባት፣ የሰብዓዊ መብት እና የዲሞክራሲ ጉዳይ ድሮ ቀርቶ ዘንድሮ ውሃው ባልሞቀባት ሃገር ኢትዮጵያ ውስጥ ያልተበደለ ማነው? የሚለው ነው። የበደል ውድድር ሚዛን ይውጣ ከተባለ ደግሞ ሁሉም የጎሳ ፖለቲከኛ የመጣበት ጎሳ መዓት እንደወረደበት አድርጎ ማሰቡ አይቀሬ ነው። በጋራ ወደፊት ለመራመድ የድሮው የበደል ዶሴ ክብደት ቅለት መጣራት ካለበት ሌላው ህዝብም የአሮሞ ህዝብ ሲስፋፋ አደረሰብኝ የሚለውን በደል ለመስማት የመዘጋጀት እርጋታ ያስፈልጋል። እዚህ ስክነት ላይ ከተደረሰ ደግሞ አፄ ምኒልክ የሚብጠለጠሉበትና ኢትዮጵያ ተሰርታ ያለቀችበት የተስፋፊነት ወንጀል በመካከለኛው ዘመን ገንፍሎ ሃገሪቱን አጥለቅልቆ በነበረው የአሮሞ ህዝብ ቤትም እንዳለ ለማዎቅ ይቻላል። ጦርነት እና መጋደል የአሮሞን ህዝብ ጨምሮ

ሁሉም ተስፋፊ የሚያደርገው ልማድ እንጅ አፄ ምኒልክ እና ወታደሮቻቸው ብቻ የአሮሞን ህዝብ መከራ ለማሳየት አቅደው ያደረጉት ነገር እንዳልሆነ ለመረዳት ስክነት ይጠይቅ ይሆናል እንጅ ይህን ያህ ውስብስብ ነገር አይደለም።

ሁለተኛው የአሮሞ ብሄርተኝነት አቀንቃኞች ክርክር የአሮሞ ህዝብ ቁጥር ብዙ በመሆኑ ወደፊት የምትመሰረተዋ ኢትዮጵያ የአሮሞ ህዝብን ጥቅም ያስቀደመች መሆን አለባት የሚለው ነው። የአሮሞ ህዝብ ቁጥር ብዛት የማይካድ ሆኖ ሳለ በዚህ አውድ ብዙሃንነት የተተረጎመበት መንገድ ከዘመናዊው የዲሞክራሲ መርህ እሳቤ አንፃር ሲገመገም ስህተት ያዘለ ነው። አሁን አለማችን በደረሰችበት የሰልጣኔ ደረጃ ሳቢያ የተወሰነውን ኢኮኖሚያዊ ፣ ማህበራዊ፣ ፖለቲካዊ ስንክሳር አቻቻይ በሆነ ሁኔታ ለማስኬድ ዲሞክራሲያዊ ፖለቲካዊ ዘይቤ ፍፁም ነው ባይባልም ተሻይ እንደሆነ የሚያከራክር ነገር አይደለም። በዲሞክራሲያዊ የፖለቲካዊ ዘይቤ ብዙሃንነት የሚበየነው ተመሳሳይ ቋንቋን በመናገር ሳይሆን ተቀራራቢ ሃሳብን በመጋራት ነው። በሌላ አባባል የብዙሃንነትን ግዝፈት የሚያገኙ ሰዎች በልብ-ልቦናቸው መርምረው በያዙት አቋም እና በተስማሙበት ሃሳብ ምስሰል/ቅርርብ እንጅ መርጠው ባልተወለዱበት ፣ አውጥተው አውርደው እንሁን ብለው ባልሆኑት የብሄር ተመሳሳይነት አይደለም።

ሳይንሳዊ እና ዘመናዊ በሆነው የዲሞክራሲያዊ አሰራር እሳቤ መሰረት ቋሚ ብዙህነት የሚባል ነገር አለመኖሩ ሌላው የአሮሞ ዘውጌ ፖለቲከኞችን የብዙሃንነት ክርክር አፍራሽ እሳቤ ነው። በአንድ ሃሳብ ላይ ተስማምተው ለተወሰነ ሃሳብ ሲሆን ብዙሃን በመሆን ሃሳባቸው ገዥ ሃሳብ እንዲሆን ያደረጉ ሰዎች በሌላ ሃሳብ ላይ ሊለያዩ ስለሚችሉ የቀደመው ብዙሃንነታቸው ፈራሽ ይሆናልና የሰዎች ብዙሃንነት እንደሃሳቦች ተለዋዋጭነት የሚወሰን እንጅ ቋሚነት ያለው ነገር አይደለም። ስለሆነም ሰዎች አንድ አይነት ቋንቋ ስለተናገሩ ብቻ ሁሌ በአንድ ልብ አሰበው በአንድ አፍ የሚያወሩ የዘላለም ማህበረተኞች አድርጎ ማሰቡ የሚያፈነግጠው ከዲሞክራሲያዊ እሳቤ ብቻ ሳይሆን ከሰው ልጅ ተፈጥሮም፣ አሁን አለማችን ከደረሰችበት ሁለንተናዊ ውስብስቦሽ አንፃር የሰው ልጅ ማንነት እና ፍላጎት ከሚነሳበት በርካታነት ጭምር ነው። እንዲህ በተወሰነበት አለም የሰዎችን የማንነት ክር በበረከተበት ዘመን አንዱን የማንነት ክር (ቋንቋን) ብቻ ስቦ አውጥቶ ከአቅሟ በላይ የሁሉ ነገር ወሳኝ ማድረግ ልክፍት የዘውግ ፖለቲከኞች ወደ ሰልጣን መንደርደሪያ መንገድ ካልሆነ አዚዙሮ የማሰብ ችግር ይሆናል።

የቁጥር ብዛትን ተንተርሶ ትልቅ ህዝብ ነን የሚለው በአብዛኛው በአማራ እና በአሮሞ ዘውግ ፖለቲከኞች ዘንድ የሚደጋገመው ተረክም ከመሰረታዊ የዲሞክራሲያዊ እና ሰብዓዊ መብቶች ጋር ጠብ ያለው ንግግር ነው። ትልቁን ፖለቲከኛ ዶ/ር መረራ ጉዲናን ጨምሮ ብዙ ፖለቲከኞች የኢትዮጵያን የወደፊት እጣ

ፋንታ በጎ ለማድረግ ሲሉ በሚያነሱት ምክረ-ሃሳብ የሚያነሳሱት የአማራ፣የአሮሞ እና የትግሬ የጎሳ ፖለቲካ አቀንቃኞች ሊያደርጉት ስለሚገባ ነገር ነው። አማራና አሮሞ በዛው በመከረኛ ብዙ ቁጥርነት ነው ቢባል እንኳን የትግራይ ልሂቃን ደግሞ ጠብመንጃ አንግተው አንጋች ማበርከታቸው ከብዙ ቁጥርነት ታስቦላቸው መሰለኝ በሶስተኝነት መነሳት ያለበት ባለ ብዙ ቁጥሩ የሶማሌ ህዝብ ተዘሎ እነሱ የተተኩት! ይህ አስተሳሰብ አንድም ለኢትዮ-ያዊነቱ ብዙ ያዋጣውን አሁንም በኢትዮጵያ ላይ ክፉ ሲያወራ የማይሰማውን የአፋር፣የደቡብ፣ የጋምቤላ ወዘተ ህዝቦች ከምንም ያልቆጠረ ክፉ አግላይ አስተሳሰብ ከመሆኑ የተነሳ እነዚህ ሰዎች ይህን ምክረ-ሃሳብ ሲሰሙ ምን ይሰማቸዋል ተብሎ ተዟዙሮ ያልታሰበበት ግንፍልተኛ እና እብሪተኛ አካሄድ ነው። ሁለተኛው የዚህ እሳቤ ችግር እራሱን ከማንም ዘውግ ጋር የማይፈትል፣ከፍ ሲል ሰው ነኝ ዝቅ ሲል ኢትዮጵያዊ ነኝ ብሎ የሚቆጥረውን ዜጋ በምድር ላይ ያልተፈጠረ የሚያስመስል አንድ ስማቸውን የረሳሁት ፈረንጅ በአንድ ወቅት ትዝብታቸውን ሲያስቀምጡ "ኢትዮጵያ ውስጥ ፖለቲካ ጎሳ ነው፤ ጎሳ ደግሞ ቋንቋ ነው" ያሉትን የሚያጠናክር አስተሳሰብ ነው። እንደ እውነቱ ከሆነ ግን ፖለቲካ ዘር እና ቋንቋ ብቻ አይለም! ይልቅስ በሃሳብ ላይ የቆመ እልፍ ያለ ፖለቲካ እሩቅ ያስኬዳልና እርሱ ለኛ ያስፈልገናል! ለወደፊቷ ኢትዮጵያም የሚበጀው ይሄው ነው።